
Verslag SCCM auditordagen ISO 45001 editie 2021

De overtuiging -en ervaring- van SCCM is dat elke organisatie (hoe klein ook) betere G&VW-prestaties behaalt door het gebruik van de plan-do-check-act aanpak uit de ISO 45001 en OHSAS 18001

Copyright SCCM

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden openbaar gemaakt en/of verveelvoudigd door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van SCCM.

Disclaimer

De inhoud van deze brochure is met uiterste zorg samengesteld, desondanks kunnen fouten en onvolledigheden niet geheel worden uitgesloten. SCCM aanvaardt derhalve geen enkele aansprakelijkheid, ook niet voor directe of indirecte schade ontstaan door of verband houdend met het gebruik van de inhoud van deze uitgave.

Verslag SCCM auditordagen

ISO 45001 editie 2021

4, 9 en 11 februari 2021

Discussie over praktijksituaties

Inleiding

Op 4, 9 en 11 februari 2021 hebben de SCCM auditordagen voor ISO 45001/OHSAS 18001 plaatsgevonden. Deze dagen zijn toegankelijk voor auditors die werken voor de bij SCCM aangesloten certificatie-instellingen. Sinds 2009 organiseert SCCM jaarlijks deze auditordagen voor OHSAS 18001. Sinds 2015 is tijdens de OHSAS 18001-auditordagen ook uitgebreid aandacht besteed aan de ISO 45001-norm. In 2017 en 2018 hebben de besproken cases betrekking gehad op de interpretatie van onderdelen van de ISO 45001. Sinds de publicatie van de ISO/FDIS 45001 in november 2017 konden al de eerste audits op basis van deze norm worden uitgevoerd.

Aan de auditordagen 2021 hebben in totaal 75 ISO 45001/OHSAS 18001-auditors deelgenomen.

Doel van de auditordagen

Het doel van de auditordagen is om de kennis over een bepaald arbo-onderwerp te verdiepen en om door bespreking van praktijksituaties ervaringen uit te wisselen en de werkwijze van de bij SCCM aangesloten certificatie-instellingen bij de uitvoering van ISO 45001/OHSAS 18001-audits te harmoniseren op basis van het certificatieschema van SCCM.

Voor de auditordagen verzamelt SCCM praktijksituaties die worden omgezet in casusbeschrijvingen met vragen hoe te handelen. Een deel van de auditordagen bestaat uit het onderling discussiëren over de gewenste handelwijze en het uitwisselen van ervaringen. Tegelijkertijd wordt daarmee de bekendheid met de inhoud van het ISO 45001/OHSAS 18001-certificatieschema vergroot. Ook komen er aandachtspunten naar voren voor de verbetering van onderdelen van het certificatieschema. Deze aandachtspunten worden ingebracht bij het Centraal College van Deskundigen (CCvD). Het CCvD kan besluiten tot aanpassing of aanvulling van het ISO 45001/OHSAS 18001-certificatieschema, bijvoorbeeld wanneer tijdens de discussies grote verschillen van benadering naar voren komen.

Thema auditordagen 2021

Tijdens de auditordagen is, door middel van drie presentaties, aandacht besteed aan drie verschillende onderwerpen. De status en rol van de arbocatalogus door de Inspectie SZW (In april 2021 herhaald als webinar), instrumenten voor het bepalen van fysieke belasting door TNO (zie ook het SCCM-webinar van 19 mei 2020) en de rol van de bedrijfsarts bij gezond en veilig werken (ook als webinar op 24 juni 2021). In de cases is verder aandacht aan deze onderwerpen besteed.

Evaluatie auditordagen ISO 45001 editie 2021

De deelnemers aan de auditordagen 2021 hebben deze dag als zeer positief ervaren. De aanwezige auditors hebben de kwaliteit van de auditordag met een hoog rapportcijfer gewaardeerd. Gemiddeld werden de dagen met een 8,0 beoordeeld.

Stichting Coördinatie Certificatie Managementsystemen voor milieu en gezond en veilig werken (SCCM)
SCCM werkt samen met het bedrijfsleven, overheden, certificatie-instellingen en andere belanghebbenden aan een eenduidig en gewaardeerd certificaat voor ISO 14001 (milieu), EMAS (milieu), ISO 50001 (energie) en ISO 45001/OHSAS 18001 (gezond en veilig werken). SCCM stelt daarvoor onder andere de ‘spelregels’ voor het certificeren op (zogenaaamde certificatieschema’s). Alle activiteiten van SCCM zijn gericht op het gebruik van managementsystemen om de prestaties van bedrijven en organisaties te verbeteren, risico’s te beheersen en de relatie met klanten en overheden te versterken. Met een gecertificeerd managementsysteem leggen organisaties de basis voor duurzaam ondernemen. www.sccm.nl is het centrale informatiepunt. Naast overzichten van gecertificeerde organisaties en aangesloten certificatie-instellingen staan op de website hulpmiddelen en tips voor het invoeren van een managementsysteem.

Uitkomsten van bespreking praktijksituaties

In kleine groepen hebben de deelnemers over de cases en vragen gediscussieerd. Na de discussies zijn de uitkomsten in een plenaire sessie besproken. Dit verslag geeft per vraag de gewenste handelwijze weer. Het verslag is op 1 april 2021 door het CCvD geaccordeerd.

Op de website van SCCM zijn alle cases die in de loop der jaren tijdens de auditordagen ISO 14001 en ISO 45001/OHSAS 18001 zijn besproken, toegankelijk gemaakt met de gewenste antwoorden. Per onderwerp en per jaar kunnen selecties uit de behandelde cases worden gemaakt.

De volgende onderwerpen zijn tijdens de auditordagen aan bod gekomen:

ONDERWERP	CASENUMMER
→ Arbocatalogus	1
→ Fysieke belasting en RI&E	2
→ G&VW-beleid en coronacrisis	3
→ Monitoring en beoordeling G&VW-prestaties	4

De benodigde informatie over het bedrijf is in de cases aangegeven.

Tijdens de auditordagen had het fictieve bedrijf een andere naam, aangezien deze naam veel leek op een bestaand bedrijf gebruiken we in dit verslag de naam Voorbeeld-Metaal.

Cases Voorbeeld-Metaal

TOELICHTING CASES

Voorbeeld-Metaal is sinds 2012 OHSAS 18001-gecertificeerd, eind 2019 is dit certificaat, in combinatie met een controleaudit, omgezet in een ISO 45001-certificaat. In februari 2021 is een herbeoordeling uitgevoerd. Dit in combinatie met een audit tegen ISO 9001 en ISO 14001.

Arbocatalogus

1 TOELICHTING CASE 1

Voorbeeld-Metaal heeft circa 60 werknemers, daarvan werken er circa 40 in de productie. Voorbeeld-Metaal voert verschillende metaalbewerkingen uit:

- verspaning (schuren, zagen, slijpen, boren, honen, draaien en frezen)
- lassen
- uitgloeien
- oppervlaktebehandeling (reinigen, ontvetten en polijsten)
- coaten

Daarnaast worden producten ook getest op bijvoorbeeld hardheid. De producten worden in series geproduceerd waardoor er ook regelmatig repeterende werkzaamheden zijn.

Voorbeeld-Metaal is geen lid van FME en/of Metaalunie.

- 1A Is er een geldige arbocatalogus beschikbaar voor bedrijven die metaal bewerken? Zo ja, waar is deze te vinden?
- 1B Tijdens de audit geeft de directie van Voorbeeld-Metaal aan dat de arbocatalogus niet wordt gebruikt, omdat Voorbeeld-Metaal geen lid is van FME of Metaalunie en daarom zelf kan bepalen op welke manier aan de doelstellingen uit de wet wordt voldaan. Voorbeeld-Metaal zegt dat alle risico's in de RI&E staan en voldoende maatregelen zijn genomen. Vindt u het acceptabel dat Voorbeeld-Metaal de arbocatalogus niet gebruikt? Indien niet acceptabel, leidt dit tot een afwijking? In het geval van een afwijking, tegen welke normparagraaf wordt deze geschreven?

- 1A Ja er is een geldige arbocatalogus beschikbaar, deze is te vinden op www.5xbeter.nl. Via het Arboportaal zijn alle goedgekeurde arbocatalogi terug te vinden. (<https://www.arboportaal.nl/externe-bronnen/arbocatalogi>)
- 1B De arbocatalogus is bedoeld voor alle bedrijven (en iedereen die daarin werkt) die vallen onder de metaalbewerking- en metaalektro-cao. Het wel of niet lid zijn van een brancheorganisatie is niet relevant. Een bedrijf is niet verplicht om de arbocatalogus te hanteren, maar moet wel alle risico's hebben onderkend om adequate maatregelen te nemen. Aangevoerd moet kunnen worden dat de maatregelen leiden tot het gewenste doel (het verminderen van de arborisico's).

Van een ISO 45001-gecertificeerde organisatie mag worden verwacht dat de arbocatalogus bij de contextanalyse is geïdentificeerd als 'verwachtingen van belanghebbenden' en dat de arbocatalogus als referentie wordt gebruikt bij het bepalen van gevaren en risico's en de invulling van maatregelen. Indien de arbocatalogus niet is gebruikt kan een afwijking worden geschreven tegen normpunt 4.1/4.2 (inzicht in de organisatie en haar context/inzicht in de behoefte en verwachtingen van medewerkers en andere belanghebbenden). Tegen 6.1.2 (identificatie en beoordeling van risico's en kansen) kan een afwijking worden geschreven ingeval er gevaren en risico's ontbreken en/of het niveau van de genomen maatregelen onvoldoende is onderbouwd (in het bijzonder wanneer deze in negatieve zin afwijken van de arbocatalogus).

De zwaarte is afhankelijk van wat de organisatie wel of niet heeft gedaan. Indien het bestaan van de arbocatalogus onbekend is, dan wordt een zwaardere afwijking geschreven dan wanneer het bedrijf deze niet heeft gebruikt maar wel de risico's in de RI&E heeft opgenomen. In dit laatste geval is het afhankelijk van de wijze waarop maatregelen voor risico's zijn geformuleerd en worden uitgevoerd. Als dit op voldoende wijze wordt ingevuld, dan wordt volstaan met een opmerking over het feit dat in de contextanalyse niets is aangegeven over de arbocatalogus.

Fysieke belasting en RI&E

2 TOELICHTING CASE 2

Bij Voorbeeld-Metaal zijn er circa 25 werkplekken waar verschillende metaalbewerkingen worden uitgevoerd. Daarbij worden er in bewerking zijnde onderdelen getild, wordt gewerkt in verschillende houdingen en/of repeterende handelingen uitgevoerd.

2 VRAGEN CASE 2

- 2A Wat zijn de afspraken over fysieke belasting in de arbocatalogus voor de metaalindustrie?
- 2B Voor fysieke belasting is in de arbocatalogus de ‘verbetercheck fysieke belasting’ beschikbaar. De checklist gaat in op de volgende vier onderwerpen:
- Tillen en dragen onder normale/optimale condities
  - Duwen en trekken
  - Ongunstige werkhouding
  - Repeterende handelingen

Voorbeeld-Metaal heeft de ‘verbetercheck’ voor een deel van de werkplekken uitgevoerd. Echter niet voor alle werkplekken waar dit relevant voor kan zijn. Tijdens de rondgang blijkt ook wel dat er verschillende verbeterpunten zijn.

Wat zou je minimaal mogen verwachten van Voorbeeld-Metaal ten aanzien van fysieke belasting en de toepassing van de ‘verbetercheck’?

2 GEWENSTE BENADERING CASE 2

- 2A In de arbocatalogus 5x beter staan de volgende afspraken over fysieke belasting:
- Tillen: maximaal 25 kg
  - Duwen en trekken: maximaal 300 N
  - Ongunstige werkhouding: maximaal 2 uur per dag
  - Staan: maximaal 4 uur per dag
- 2B Je mag verwachten dat ten minste een afweging per werkplek (of categorieën van werkplekken) is gemaakt in hoeverre de vier onderwerpen uit de verbetercheck een risico vormen. Op basis van deze afweging mag verwacht worden dat de organisatie een keuze heeft gemaakt voor het wel of niet toepassen van de verbetercheck. Voor werkplekken waarvoor geen verbetercheck is uitgevoerd, klopt het dat deze volgens de afweging hiervoor de verbetercheck niet is uitgevoerd. Tenslotte mag verwacht worden dat de verbeterpunten die uit de verbetercheck komen zijn uitgevoerd of dat er een planning aanwezig is voor de uitvoering.

G&VW-beleid en coronacrisis

3 TOELICHTING CASE 3

De coronacrisis heeft consequenties voor het gezond en veilig kunnen werken bij Voorbeeld-Metaal. De mogelijkheden om thuis te werken zijn bij Voorbeeld-Metaal beperkt tot een deel van het kantoorpersoneel. Voor het productiepersoneel en het magazijn heeft Voorbeeld-Metaal maatregelen genomen en houdt het zich aan de door de regering opgestelde richtlijnen. Inspectie SZW gaat ervan uit dat corona en de hiervoor genomen maatregelen onderdeel uitmaken van de RI&E. De RI&E moet hierop dus worden aangepast en goedgekeurd door een kerndeskundige.

3 VRAAG CASE 3

- 3 U voert in februari 2021 een herbeoordeling uit en beoordeelt ook de wijze waarop Voorbeeld-Metaal om is gegaan met de coronacrisis. U komt tot de conclusie dat Voorbeeld-Metaal adequate maatregelen heeft genomen om het personeel te beschermen. De identificatie en beoordeling van risico's is echter niet aangepast. Wat komt hierover te staan in het auditrapport? Indien een afwijking, tegen welke normparagraaf en hoe snel moet deze zijn opgelost?

3 GEWENSTE BENADERING CASE 3

- 3 Als Voorbeeld-Metaal zelf heeft onderkend dat aanpassing van de RI&E noodzakelijk is, dan kan een minder zware afwijking worden geformuleerd. De afwijking wordt geschreven tegen normpunt 6.1.3 wettelijke en ander verplichtingen of 9.1.2 evalueren van de compliance. De afwijking dient binnen korte tijd, uiterlijk 3 maanden te zijn opgelost. Wanneer mocht blijken dat de genomen maatregelen niet adequaat zijn, dan is oplossing op korte termijn vereist.

Monitoring en beoordeling G&VW-prestaties

4

TOELICHTING CASE 4

Tijdens de audit bij Voorbeeld-Metaal vraagt u naar de hoogte van het ziekteverzuim. Deze is volgens de KAM-coördinator al een aantal jaren rond de 6,5%. De laatste PAGO (Periodiek ArbeidsGezondheidskundig Onderzoek) is 6 jaar geleden uitgevoerd.

4

VRAGEN CASE 4

- 4A U voert in februari 2021 een herbeoordeling uit en vraagt de KAM-coördinator of deze een analyse heeft van de oorzaken van het ziekteverzuim en/of daarover ook contact is met de arbodienst/bedrijfsarts. Er blijkt geen analyse te zijn en ook geen contact met de arbodienst/bedrijfsarts. Het ziekteverzuim is volgens de KAM-coördinator gebruikelijk voor vergelijkbare bedrijven in de Metalektro en daarom geen reden voor extra aandacht. Wat doet u met deze bevinding? Komt er iets in het auditrapport en zo ja, wat?
- 4B Het onderwerp 'beroepsziekten' komt frequent in de publiciteit en is ook een thema voor Inspectie SZW. Hoe vindt u dat een ISO 45001-gecertificeerde organisatie met het onderwerp 'beroepsziekten' om dient te gaan? Dient het onderwerp bijvoorbeeld in het managementsysteem expliciet aandacht te krijgen of is dat bijvoorbeeld niet nodig omdat onderliggende risico's al automatisch in de RI&E zijn verwerkt?

4

GEWENSTE BENADERING CASE 4

- 4A Het beleid van de organisatie moet gericht zijn om een gezond en veilig werkklimaat te realiseren. Vanuit dat perspectief mag je verwachten dat een analyse is gedaan van het ziekteverzuim bijvoorbeeld door de arbodienst of bedrijfsarts. Als de arbodienst/bedrijfsarts op de hoogte is van het ziekteverzuimpercentage en de lange termijn sinds de laatste PAGO, mag worden verwacht dat er een advies komt tot het opnieuw uitvoeren van de PAGO. Op basis van de resultaten (gaat het hier om beroepsgebonden verzuim?) kan mogelijk de RI&E en/of het plan van aanpak worden aangepast.

In het auditrapport kan een afwijking worden opgenomen ten aanzien van normpunt 7.4.1 of 7.4.3 (Communicatie algemeen / externe communicatie). Wanneer de ziekteverzuimcijfers niet zijn geanalyseerd, dan kan ook een afwijking op normpunt 9.1.1 (Monitoring, meten, analyseren en evalueren van prestaties) worden geschreven.

- 4B Van een ISO 45001-gecertificeerde organisatie mag je verwachten dat zij zich bewust is van het bestaan van ‘beroepsziekten’ en/of deze ook bij Voorbeeld-Metaal kunnen spelen. Het hoeft niet expliciet te worden benoemd in het managementsysteem. Verwacht mag worden dat wanneer de arbocatalogus wordt gevolgd ook de mogelijke beroepsziekten en werkgerelateerde klachten worden afgedekt in de RI&E en het Plan van Aanpak. Periodiek contact met de bedrijfsarts zou verder moeten waarborgen dat mogelijke beroepsziekten worden onderkend.

Contact

U bent van harte uitgenodigd uw vraag aan ons voor te leggen.

Bedrijven, organisaties, adviseurs, toezichthouders, certificatie-instellingen en andere belanghebbenden helpen we graag verder.

Mijn.sccm is hét kennisplatform voor ISO 14001 en ISO 45001/OHSAS 18001.

Op mijn.sccm vindt u onder andere samenvattingen van de meest relevante milieu- en arbowet- en -regelgeving en halfjaarlijkse overzichten van gewijzigde wet- en regelgeving. Kijk op mijn.sccm.nl en meld u aan!

Stichting Coördinatie Certificatie Managementsystemen voor milieu en gezond en veilig werken (SCCM)

Postbus 13507
2501 EM Den Haag
T 070 - 362 39 81
info@sccm.nl
www.sccm.nl

Uitgave SCCM, Den Haag, 1 april 2021